

ODPORÚČANIE RADY**z 13. júla 2018,****ktoré sa týka národného programu reforiem Rakúska na rok 2018 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Rakúska na rok 2018**

(2018/C 320/19)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Komisia 22. novembra 2017 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2018. Náležite zohľadnila Európsky pilier sociálnych práv vyhlásený Európskym parlamentom, Radou a Komisiou 17. novembra 2017. Priority ročného prieskumu rastu schválila Európska rada na zasadnutí 22. marca 2018. Komisia 22. novembra 2017 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania, v ktorej Rakúsko neurčila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny, ktoré schválila Európska rada na zasadnutí 22. marca 2018. Rada prijala 14. mája 2018 odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny ⁽²⁾ („odporúčanie pre eurozónu“).
- (2) Rakúsko by ako členský štát, ktorého menou je euro, malo vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami v hospodárskej a menovej únii, zabezpečiť úplné a včasné vykonanie odporúčania pre eurozónu uvedené v odporúčaniach 1 až 2.
- (3) Správa o krajine na rok 2018 bola pre Rakúsko uverejnená 7. marca 2018. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Rakúsko dosiahlo pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých Radou 11. júla 2017 ⁽³⁾, následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania pre jednotlivé krajiny prijaté v predchádzajúcich rokoch, ako aj pokrok Rakúska pri dosahovaní jeho národných cieľov stratégie Európa 2020.
- (4) Rakúsko predložilo 25. apríla 2018 národný program reforiem na rok 2018 a 21. marca 2018 program stability na rok 2018. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.

⁽¹⁾ Ú. v. EŠ L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 179, 25.5.2018, s. 1.⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 261, 9.8.2017, s. 1.

- (5) Príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny boli zohľadnené v programovaní európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) na obdobie rokov 2014 – 2020. Podľa článku 23 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013⁽¹⁾ platí, že ak je to potrebné na podporu vykonávania príslušných odporúčaní Rady, Komisia môže požiadať členský štát, aby preskúmal svoju partnerskú dohodu a príslušné programy a navrhol ich zmeny. Komisia poskytla ďalšie informácie o tom, ako bude využívať toto ustanovenie, v usmerneniach k uplatňovaniu opatrení spájajúcich účinnosť EŠIF s riadnou správou hospodárskych záležitostí.
- (6) Rakúsko v súčasnosti podlieha preventívnej časti Paktu stability a rastu a vzťahuje sa naň dlhové pravidlo. Vláda vo svojom programe stability na rok 2018 očakáva zlepšenie celkového salda z deficitu vo výške 0,7 % HDP v roku 2017 na prebytok vo výške 0,4 % HDP v roku 2022. Predpokladá sa, že strednodobý rozpočtový cieľ, ktorým je štrukturálny deficit na úrovni 0,5 % HDP od roku 2017, sa splní v roku 2019. Podľa programu stability sa očakáva, že pomer verejného dlhu k HDP sa postupne zníži zo 78,1 % HDP v roku 2017 na 62,2 % HDP v roku 2022. Makroekonomický scenár, na ktorom sa zakladajú tieto rozpočtové prognózy, je optimistický, pokiaľ ide o rok 2018, a realistický pre nasledujúce obdobie. Hlavné riziká ohrozujúce strednodobé rozpočtové plánovanie súvisia s diskrečnými politickými opatreniami plánovanými od roku 2020, ako je ohlásená reforma dane z príjmu fyzických osôb, ktorej účinky na rozpočet zatiaľ neboli plne konkretizované.
- (7) V programe stability sa uvádza, že vplyv výnimočného prílevu utečencov a bezpečnostných opatrení na rozpočet je významný a poskytujú sa dostatočné dôkazy o rozsahu a povahe týchto dodatočných rozpočtových nákladov. Podľa Komisie predstavovali v roku 2017 oprávnené dodatočné výdavky na mimoriadny prílev utečencov 0,03 % HDP, zatiaľ čo v oblasti bezpečnostných opatrení nevznikli žiadne ďalšie náklady. V ustanoveniach uvedených v článku 5 ods. 1 a článku 6 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1466/97 sa zohľadňujú tieto dodatočné výdavky, pretože prílev utečencov, ako aj závažnosť teroristickej hrozby sú nezvyčajnými udalosťami, ich vplyv na verejné financie Rakúska je značný a udržateľnosť by nebola ohrozená tým, že sa umožní dočasná odchýlka od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu. Preto sa požadovaná úprava smerujúca k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa na rok 2017 znížila, aby sa zohľadnili dodatočné náklady spojené s prílevom utečencov.
- (8) Rada 11. júla 2017 odporúčala Rakúsku zabezpečiť, aby sa odchýlka od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu v roku 2018 obmedzila len na úľavu súvisiacu s vplyvom mimoriadneho prílevu utečencov a bezpečnostnými opatreniami na rozpočet. Je to v súlade s maximálnou nominálnou mierou rastu čistých primárnych verejných výdavkov o 3,3 % v roku 2018, čo zodpovedá povolenému zhoršeniu štrukturálneho salda o 0,2 % HDP. Po zohľadnení poskytnutých úľav sa v prognóze Komisie z jari 2018 poukazuje riziko určitej odchýlky od uvedenej požiadavky v roku 2018 a za roky 2017 a 2018 posudzované spoločne.
- (9) Rakúsko by malo v roku 2019 dosiahnuť svoj strednodobý rozpočtový cieľ, po zohľadnení úľavy súvisiacej s mimoriadnymi udalosťami, pre ktoré je udelená dočasná odchýlka. Je to v súlade s maximálnou nominálnou mierou rastu čistých primárnych verejných výdavkov o 2,9 %, čo zodpovedá zlepšeniu štrukturálneho salda o 0,3 % HDP. Na základe prognózy Komisie z jari 2018 a pri nezmenených politikách by Rakúsko vzhľadom na odchýlku v rokoch 2018 a 2019 posudzovaných spoločne bolo vystavené riziku značnej odchýlky od požiadavky v roku 2019. Zároveň sa predpokladá, že Rakúsko bude od svojho strednodobého cieľa v roku 2019 vzdialené o 0,1 % HDP. Rakúsko podľa prognózy navyše dodrží dlhové pravidlo v roku 2018 aj 2019. Rada celkovo zastáva názor, že Rakúsko musí byť v roku 2018 pripravené prijať ďalšie opatrenia na zabezpečenie dodržania požiadaviek a že v roku 2019 by sa mali prijať potrebné opatrenia na dodržanie ustanovení Paktu stability a rastu.
- (10) Podľa správy o starnutí obyvateľstva z roku 2018 predpokladané zvýšenie výdavkov na dôchodky, zdravotnú starostlivosť a dlhodobú starostlivosť poukazuje na stredne vysoké riziká pre udržateľnosť verejných financií zo strednodobého a z dlhodobého hľadiska. Verejné výdavky Rakúska na dôchodky sú nad priemerom Únie (13,8 % v porovnaní s 11,2 % HDP v roku 2016) a očakáva sa ich ďalšie zvýšenie do roku 2070 (0,5 % v porovnaní s – 0,2 % HDP). Nedávne reformy s úspechom poskytli stimuly na neskorší odchod do dôchodku. Ďalšie kumulovanie dávok sociálneho zabezpečenia počas predĺženého produktívneho veku však bez zvýšenia

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

zákonného veku odchodu do dôchodku nezlepšuje dlhodobú udržateľnosť. Zákonný vek odchodu do dôchodku u žien (60 rokov) je jeden z najnižších v Únii. Zákonný vek odchodu do dôchodku u žien sa bude postupne upravovať až od roku 2024, pričom zjednotenie so zákonným vekom odchodu do dôchodku u mužov sa dosiahne až v roku 2033. Celkovo by sa zvýšením zákonného veku odchodu do dôchodku a obmedzením predčasného odchodu do dôchodku prispelo k udržateľnosti dôchodkového systému v kontexte starnutia obyvateľstva.

- (11) Verejné výdavky na zdravotnú starostlivosť sú nad priemerom Únie (7 % v porovnaní so 6,8 % HDP v roku 2016) a očakáva sa, že sa zvýšia viac než priemer Únie (1,3 % v porovnaní s 0,9 % HDP), čím by verejné výdavky na zdravotnú starostlivosť do roku 2070 narástli na 8,3 % HDP. Predpokladá sa, že výdavky na dlhodobú starostlivosť sa zdvojnásobia z 1,9 % na 3,8 % HDP do roku 2070. Zavedením výdavkových stropov zákonom o finančnom vyrovnávaní z roku 2017 a reformou zameranou na posilnenie základnej zdravotnej starostlivosti a zníženie závislosti od nemocničnej starostlivosti sa začala riešiť otázka udržateľnosti. Zo stále vysokého počtu zdravotných poisťovní vyplýva, že ďalšie úspory možno dosiahnuť v oblasti nákladov na riadenie a administratívu. Účinnnejším verejným obstarávaním (napr. zadávaním zákaziek s pôsobnosťou v celej Únii, využívaním iných kritérií ako cena a cezhraničným hromadným obstarávaním) by sa navyše zvýšila kvalita a nákladová efektívnosť. V oblasti dlhodobej starostlivosti sa očakáva, že nedávnymi politickými opatreniami, ako je rozhodnutie zrušiť využívanie súkromných aktív jednotlivcov na financovanie nemocničnej dlhodobej starostlivosti, skôr zvýšia než obmedzia výdavky.
- (12) Zákon o finančnom vyrovnávaní z roku 2017 prispel k zefektívneniu fiškálnych vzťahov medzi rôznymi úrovňami verejnej správy tým, že sa ním zaviedlo financovanie podľa vykonávaných úloh, zjednodušilo rozdeľovanie transferov medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy a že spolkovým krajinám bol pridelený vlastný zdroj príjmov. Napriek tomuto reformnému úsiliu je však rozpočtový rámec naďalej neprehľadný a stále pretrvávajú značná nerovnováha medzi výdavkami a úlohami generujúcimi príjmy, čo samospráve na regionálnej a miestnej úrovni neposkytuje dostatočnú motiváciu na nárast efektivity.
- (13) Napriek daňovej reforme z roku 2016 je daňové zaťaženie práce naďalej vysoké a časom sa má postupne zvyšovať, ak daňové pásma nebudú indexovo viazané na infláciu. Reforma bola pre osoby s vyššími príjmami pomerne veľkým prínosom v porovnaní s osobami s nižšími príjmami, pričom daňové zaťaženie osôb s nízkymi príjmami je naďalej vysoké. Daňová reforma bola takisto prínosnejšia pre mužov než pre ženy. Zdá sa, že zdroje príjmov, ktoré sa považovali za menej škodlivé pre rast, ako napríklad periodické dane z nehnuteľnosti, sa využívajú nedostatočne, najmä v dôsledku značne neaktuálneho základu dane. Príjmy z periodických daní z nehnuteľností v Rakúsku sú nízke a dosahujú 0,2 % HDP, pričom v roku 2016 bol priemer Únie na úrovni 1,6 % HDP. Presunom daňového zaťaženia z práce na menej škodlivé zdroje príjmov by pomohlo tento problém riešiť.
- (14) Situácia na trhu práce je priaznivá, hoci v osobitných skupinách (napr. ženy a osoby s migrantským pôvodom) problémy pretrvávajú. Napriek celkovo vysokej miere zamestnanosti žien sú výsledky trhu práce v oblasti ich plnej zamestnanosti značne slabé. Miera zamestnanosti žien (vo veku 20 až 64 rokov) na kratší pracovný čas, ktorá v roku 2017 dosiahla 47,9 %, je naďalej jedna z najvyšších v Únii (priemer Únie: 31,1 %). K tomuto výsledku prispievajú problémy súvisiace s prístupom k formálnej starostlivosti o deti, a to najmä vo vidieckych oblastiach. Vysoký podiel žien na zamestnanosti na kratší pracovný čas, ktorý je zväčša dôsledkom toho, že ženy vykonávajú dôležité nezaplatené úlohy (napr. starostlivosť o deti a príbuzných), ako aj nižších hodinových miezd prispieva k pretrvávajúcemu vysokému rozdielu v odmeňovaní žien a mužov. Tento rozdiel v odmeňovaní priamo vplýva na kumulovanie ich dôchodkových práv, čo spôsobuje veľký rozdiel v dôchodkoch žien a mužov.
- (15) Výsledky vzdelávania znevýhodnených žiakov sa nezlepšili. Naďalej pretrvávajú veľká medzera vo výkonnosti študentov s migrantským zázemím a študentov bez neho. Celoštátne testovanie v roku 2016 potvrdilo, že okolo štvrtina žiakov 8. ročníka nespĺňa vzdelávacie normy na nemecký jazyk alebo ich spĺňa len čiastočne. Nedávne medzinárodné testy takisto potvrdili zväčšujúci sa rozdiel v čítaní v prípade žiakov zo slabšieho sociálno-ekonomického prostredia alebo ktoré majú migrantský pôvod. Pri porovnaní výsledkov Programu pre medzinárodné hodnotenie žiakov (PISA) z rokov 2012 a 2015 sa podiel žiakov so slabšími výsledkami zvýšil vo všetkých troch hlavných skúmaných oblastiach, t. j. matematike, čítaní a prírodných vedách. Žiaci, ktorí sú rodení Rakúšanmi, dosahujú lepšie výsledky oproti prvej generácii migrantov o úroveň, ktorá sa rovná takmer trom rokmi školskej dochádzky.
- (16) Hoci je produktivita v Rakúsku vysoká, v posledných rokoch bol rast produktivity nevýrazný napriek značnému úsiliu, ktoré Rakúsko vyvinulo napríklad investovaním do výskumu a vývoja a zlepšením rámca pre začínajúce podniky. Ďalšie páky na podporu rastu produktivity sa týkajú digitalizácie podnikov, rastu spoločnosti a hospodárskej súťaže v oblasti služieb. V Rakúsku existujú značné prekážky prístupu na trh a reštriktívne

pravidlá, pokiaľ ide o poskytovanie služieb pre podniky a regulované povolania. Patria medzi osobitné požiadavky na vlastníctvo podielov, rozsiahle vyhradené činnosti a medzidisciplinárne obmedzenia. Dôležitými nástrojmi na riešenie tohto problému je pokračujúce úsilie o zníženie zaťaženia a plánované prehodnotenie rakúskeho živnostenského zákona (*Gewerbeordnung*).

- (17) Viac hospodárskej súťaže v sektore služieb by pomohlo riešiť problémy Rakúska v oblasti šírenia digitálnych technológií a obchodných modelov, najmä medzi mikropodnikmi, malými a strednými podnikmi. Digitalizácia týchto podnikov je v Rakúsku obzvlášť dôležitá, keďže tvoria chrbtovú kosť rakúskeho hospodárstva. Kľúčom k tomu sú také iniciatívy ako „KMU Digital“ a „AT: net“ a vykonávanie digitálneho plánu pre Rakúsko. Ďalšou otázkou je rozširovanie činnosti spoločností, a najmä vysokoinovatívnych spoločností. Prekážkou je financovanie neskoršej fázy podnikania, ako napríklad vo forme rizikového kapitálu a prístupu k verejným kapitálovým trhom pre podniky rozširujúce svoju činnosť. Rýchlo rastúce spoločnosti zohrávajú kľúčovú úlohu v šírení nových technológií a obchodných modelov vrátane digitálnych, a tým aj vo zvyšovaní produktivity.
- (18) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra na rok 2018 komplexnú analýzu hospodárskej politiky Rakúska, ktorú uverejnila v správe o tejto krajine na rok 2018. Zároveň posúdila program stability na rok 2018, národný program reforiem na rok 2018 a následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania adresované Rakúsku v predchádzajúcich rokoch. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Rakúsku, ale aj rozsah ich súladu s pravidlami a usmerneniami Únie vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni Únie do budúceho vnútroštátneho rozhodovania.
- (19) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability na rok 2018 a jej stanovisko ⁽¹⁾ je zohľadnené najmä nižšie v odporúčaní 1.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Rakúsko v rokoch 2018 a 2019 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Dosiť strednodobý rozpočtový cieľ v roku 2019, po zohľadnení úľavy súvisiacej s mimoriadnymi udalosťami, pre ktoré je udelená dočasná odchýlka. Zabezpečiť udržateľnosť systému zdravotnej starostlivosti a dlhodobej starostlivosti a dôchodkového systému, a to aj zvýšením zákonného veku odchodu do dôchodku a obmedzením predčasného odchodu do dôchodku. Zvýšiť efektívnosť verejných služieb, a to aj zosúladením úloh v oblasti financovania a výdavkov.
2. Znížiť daňovo-odvodové zaťaženie, najmä pokiaľ ide o osoby s nízkymi príjmami, presunutím daňového zaťaženia na zdroje príjmov, ktoré sú menej škodlivé pre rast. Zlepšiť výsledky trhu práce u žien. Zlepšiť základné zručnosti znevýhodnených mladých ľudí a ľudí s migrantským pôvodom. Podporovať rast produktivity podnecovaním digitalizácie podnikov a rastu spoločností a znižovaním regulačných prekážok v sektore služieb.

V Bruseli 13. júla 2018

Za Radu
predseda
H. LÖGER

⁽¹⁾ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.